

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **J. K.**, zast. Mgr. Markem Pouzarem, advokátem se sídlem Žižkova 1683/13, Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2021, č. j. MPSV-2020/218722-421/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 25. 8. 2021, č. j. 54 Ad 4/2021 - 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví změnil rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky Jihlava (dále jen „úřad práce“) ze dne 2. 10. 2020, č. j. PEA – 1367/2020 – 2, o vyřazení žalobce z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s úřadem práce dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), tak, že se slova „*podle ust. § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. e)*“ nahrazují slovy „*podle ust. § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. b)*“. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil a zamítl odvolání žalobce proti němu.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Neshledal důvodnou námitku, že se žalovaný nevypořádal s probíhající pandemií koronaviru, jelikož ta neměla na projednávanou věc významný vliv. Tvrzení o snižování stavu zaměstnanců společnosti European Trailer Systems s.r.o. (dále jen „ETS“), se kterou měl žalobce projednat doporučenku od úřadu práce, nijak nesouvisí s jeho nedbalým projednáním doporučenky. Možné omezení v procesu nabírání zaměstnanců nemělo vliv na pracovní nabídky nabízené úřadem práce. Krajský soud nesouhlasil ani s tvrzením, že kvůli protiepidemickým opatřením žalobce nemohl v sídle společnosti ETS osobně projednat doporučené zaměstnání. Nic mu totiž nebránilo v telefonické komunikaci, během které si mohl sjednat osobní schůzku. Při jednání dne 26. 8. 2020 byla telefonicky kontaktována zaměstnankyně personálního oddělení společnosti

ETS paní T., která uvedla, že vstup osob do sídla společnosti není znemožňován. Nesoulad mezi tvrzením žalobce a tvrzením paní T. o neomezeném vstupu není pro posouzení věci zásadní, jelikož žalobce neprokázal, že se do sídla společnosti ETS skutečně pokusil dostavit, a neprojevil ani dostatečnou snahu situaci řešit po telefonu.

[3] K námitce ztráty důvěry v úřad práce poté, co žalobci v jím doporučeném zaměstnání nevyplatili odměnu, krajský soud uvedl, že subjektivní vztah k úřadu práce nemá dopad na posouzení projednávané věci. Osobní vlastnosti a zkušenosti žalobce, které dle něj správní orgány měly zohlednit, nijak nesouvisí s jeho jednáním vůči společnosti ETS. Nesdělil též žádnou skutečnost, která by prokazovala porušení vstřícnosti a zdvořilosti ze strany úřadu práce, který mu naopak prodloužil lhůtu k projednání doporučeného zaměstnání.

[4] Krajský soud neshledal ani porušení § 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Úřad práce se pokoušel o smírné řešení, když žalobci prodloužil lhůtu k projednání doporučenky. V dané lhůtě kontaktoval společnost ETS pouze jednou, a to v pátek 14. 8. 2020 v 16:21 hod. Není proto překvapivé, že nikoho nezastihl. Dodatečně poskytnutá lhůta uplynula v pondělí 17. 8. 2020 bez toho, aby se pokusil o jakýkoliv kontakt. Svým postupem tak prokázal pasivitu, respektive se v jeho případě jednalo o takřka nulové úsilí při vyřizování doporučenky. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 9. 7. 2014, č. j. 5 Ads 42/2014 - 19, je pod potřebnou součinností třeba rozumět spolupráci uchazeče s úřadem práce, ochotu k této spolupráci i k dalším úkonům směřujícím ke zprostředkování zaměstnání. Krajský soud v postupu žalobce takovou ochotu neshledal.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Krajský soud nesprávně aplikoval ustanovení zákona o zaměstnanosti a nevezal v potaz všechny okolnosti případu. Stěžovatel měl skutečný zájem o zprostředkování zaměstnání, když na základě jedné z doporučenek uzavřel pracovní právní vztah, který však ukončil z důvodu nevyplácení odměny za vykonanou práci. Poté obdržel od úřadu práce doporučenku ke společnosti ETS, kterou se pokusil projednat, což se mu nepodařilo kvůli celozávodní dovolené. Následně se pokusil telefonicky kontaktovat zaměstnankyni paní T., která ale nebyla přítomna. Poté se pokusil pohovor domluvit osobně v sídle společnosti ETS, ale vrátný mu sdělil, že vstup není možný kvůli opatřením proti pandemii. Závěr, že se nepokusil dostavit osobně, nemá oporu ve správním spisu. O věrohodnosti jeho tvrzení nebyl důvod pochybovat. Správní orgány i krajský soud upřednostnily tvrzení paní T., která v danou dobu nebyla přítomna. Stěžovatel byl ohledně daného tvrzení v důkazní nouzi. Úřad práce měl proto učinit dotaz na vrátného. Krajský soud nezohlednil, že právě kvůli pandemii koronaviru byl společností ETS odmítán či ignorován. Snižování počtu zaměstnanců kvůli pandemii mohlo dokládat nezájem s ním projednat doporučené zaměstnání.

[7] Krajský soud nesprávně posoudil námitku, že má stěžovatel sníženou důvěru v úřad práce v důsledku nevyplacené odměny od doporučeného zaměstnavatele a že je čerstvým absolventem, který je méně průbojný a měl strach z úřednice úřadu práce. Tyto skutečnosti je nutné vnímat při posuzování, zdali jeho skutečným záměrem bylo maření součinnosti s úřadem práce. Krajský soud též nesprávně posoudil porušení § 5 správního řádu, podle kterého se má správní orgán pokusit o smírné odstranění rozporů. Stěžovatel smírné řešení nespatřuje v tom, že došlo

pokračování

k prodloužení lhůty k projednání doporučenky, a nesouhlasí s tvrzením, že ani v prodloužené lhůtě nesplnil své povinnosti. Ze správního spisu vyplývá, že se doporučenku pokusil projednat, ale její projednání bylo v dané době objektivně nemožné kvůli čerpání celozávodní dovolené ve společnosti ETS. Prodloužení lhůty tak nelze považovat za vstřícný krok úřadu práce. Pokud by k němu přistupoval vstřícně, pak by ne zamítl jeho žádost o nařízení dalšího termínu schůzky. Odmítá závěr, že svým postupem prokázal pasivitu či že projevil téměř nulové úsilí při vyřizování doporučenky. Svou aktivitu projevil, když se opakovaně pokusil telefonicky kontaktovat společnost ETS.

[8] Stěžovatel dále namítá, že sankce v podobě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání nemá nastupovat automaticky, měla by být uplatňována přiměřeně a vždy s ohledem na intenzitu porušení povinností. V postupu správních orgánů též spatřuje přepjatě formalistický přístup, který je v rozporu se základními zásadami správního řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání byl stěžovatel řádně seznámen se svými právy i povinnostmi, mezi něž patří i poskytování součinnosti. Neprokázal, že by správní orgány postupovaly s nedostatečnou vstřícností. Úřad práce s ním vypracoval individuální akční plán pro zvýšení možnosti uplatnění na trhu práce, umožnil přítomnost jeho matky při všech jednáních a prodloužil lhůtu k projednání doporučenky, kterou však stěžovatel řádně neprojednal. Jednorázový a neúspěšný pokus o telefonické spojení nelze považovat za dostatečnou snahu. Maření součinnosti spočívá v řádném neprojednání doporučenky ve stanovené lhůtě, omezení v procesu nabírání zaměstnanců kvůli pandemii koronaviru proto nemělo na projednávanou věc vliv. Za nerelevantní je třeba považovat tvrzení ohledně nízkého věku stěžovatele a malých zkušeností při jednání se správními orgány a poklesu jeho důvěry v úřad práce. Podmínky pro projednání doporučenky lze považovat za ztížené z důvodu čerpání závodní dovolené ve společnosti ETS v původně stanovené lhůtě, nicméně právě z tohoto důvodu mu byla lhůta prodloužena. Důkazní břemeno o prokázání projednání doporučenky leželo na stěžovateli. Skutečnosti zjištěné ve správním řízení byly v rozporu s jeho nepodloženými tvrzeními. Nadále tak platí, že se nepokusil v prodloužené lhůtě o osobní projednání doporučenky a jeho pokus o telefonní kontakt realizovaný v pátek 16:21 hod. nelze považovat za dostatečnou snahu o splnění povinností uchazeče o zaměstnání.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[11] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2005 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se jedná o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud

tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. V projednávané věci NSS podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu neshledal. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[12] Vzhledem k tomu, že v ní stěžovatel uplatnil též důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Krajský soud se v něm řádně a srozumitelně vypořádal s žalobními námitkami a logicky zdůvodnil své závěry. Skutečnost, že stěžovatel s danými závěry nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[13] Stěžovatel v projednávaném případě rozporuje, že ve lhůtě stanovené úřadem práce neprojednal doporučené zaměstnání. Dle rozsudku NSS ze dne 6. 8. 2020, č. j. 2 Ads 2/2019 - 22, nesmí být uchazeč o zaměstnání pouhým pasivním příjemcem služeb úřadu práce. Dle rozsudku NSS ze dne 29. 10. 2009, č. j. 4 Ads 173/2008 - 144, jedině v aktivním a kooperativním vztahu uchazeče o zaměstnání a úřadu práce lze dosáhnout efektivního řešení nezaměstnanosti.

[14] Ze správního spisu plyne, že stěžovatel dne 29. 7. 2020 obdržel tzv. doporučenku k zaměstnání u společnosti ETS, kterou měl kontaktovat ve lhůtě 3 pracovních dnů. Kontaktoval ji poslední den lhůty, tedy dne 3. 8. 2020, kdy mu bylo sděleno, že společnost od tohoto dne čerpá závodní dovolenou a že se jí má pokusit znovu kontaktovat v půlce srpna. Úřad práce mu proto doporučenku vrátil k opětovnému kontaktu ve lhůtě 3 dnů, která skončila v pondělí 17. 8. 2020. Stěžovatel se pokusil společnost ETS kontaktovat pouze jednou, a to v pátek 14. 8. 2020 v 16:21 hod., tedy v době, kdy bylo pravděpodobné, že již nezastihne nikoho z personálního oddělení. Nevysvětlil, z jakého důvodu se jí nepokusil kontaktovat také v poslední den lhůty. Dle rozsudku NSS ze dne 7. 3. 2013, č. j. 4 Ads 137/2012 - 23, lze potřebnou součinnost „*chápat jako spolupráci uchazeče s úřadem práce, ochotu ke této spolupráci i ke dalším úkonům směřujícím ke zprostředkování zaměstnání, což znamená, že se uchazeč musí o zprostředkování zaměstnání skutečně aktivně ucházet.*“ Ačkoliv lze souhlasit s tím, že úřad práce má povinnost k uchazečům o zaměstnání přistupovat vstřícně, v projednávaném případě bylo jak v rozhodnutí žalovaného, tak v rozsudku krajského soudu dostatečně podrobně a přesvědčivě zdůvodněno, že stěžovatel nevyvinul při hledání zaměstnání potřebnou součinnost, jelikož se dostatečně nepokusil projednat doporučenku od úřadu práce.

[15] Dle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil skutečnost, že mu vrátý odepřel přístup do sídla společnosti ETS. Pro projednávanou věc je podstatné, že povinnost doložit tvrzení o snaze projednat doporučenku spočívala na stěžovateli, který ji však nesplnil. Krajský soud správně konstatoval, že se mohl pokusit společnost ETS kontaktovat telefonicky v průběhu běžné pracovní doby. K námitce vlivu pandemie koronaviru na daný případ je třeba uvést, že krajský soud byl povinen posuzovat, zdali stěžovatel vyvinul dostatečnou snahu o projednání doporučenky. Řádně zdůvodnil svůj negativní závěr i to, proč na něj neměla pandemie vliv. Co se týče námitky ohledně snížení důvěry v úřad práce a osobnostních rysů stěžovatele, NSS se ztotožňuje se závěrem, že tyto skutečnosti nejsou pro posouzení projednávané věci relevantní.

[16] K námitce porušení § 5 správního řádu NSS konstatuje, že v řízení nevznikly rozpory, které by neumožnily věc řádně projednat a rozhodnout. Úřad práce rozhodl o vyřazení

pokračování

stěžovatele z evidence uchazečů o zaměstnání poté, co neprojevil dostatečnou snahu projednat doporučenku ve lhůtě do 17. 8. 2020, čímž porušil § 31 písm. b) zákona o zaměstnanosti. V takovém případě úřadu práce nezbyla jiná možnost, než jej z evidence vyřadit, neboť podle uvedeného ustanovení *uchazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže (...) b) neprojedná doporučené zaměstnání ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce.*

[17] Správní orgány též dostaly povinnosti, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem, jelikož v evidenci uchazečů o zaměstnání mají být vedeni pouze ti uchazeči, kteří poskytují potřebnou součinnost.

[18] Kasační stížnost nenaplnuje žádný z důvodů, pro něž by měla být označena jako přijatelná ve smyslu výše uvedené judikatury k pojmu nepřijatelnosti. Stěžovatel pouze opakuje svá skutková tvrzení ohledně toho, kdy a s kým telefonicky či osobně hovořil, a z nich vyvozuje svůj závěr, že svým jednáním nenaplnil podmínky § 31 písm. b) zákona o zaměstnanosti. Netvrdí však nic, čím by mohl založit přesah svých vlastních zájmů ve smyslu § 104a s. ř. s. Krajský soud rozhodoval v souladu s výše citovanou konstantní judikaturou k součinnosti uchazeče o zaměstnání, což stěžovatel ani nerozporuje. Nevznáší žádnou neřešenou právní otázku.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu